

Vandanāstotra

Imn plin cu omagii

compus de Ārya Nāgārjuna

Statuie de 88 de metri înălțime care îl reprezintă pe Divinul Buddha Amitābha, aflată în Ling Shan, China

text și comentariu

Notă introductivă

Această lucrare se poate găsi la adresa web:

<http://www.AryaDharma.ro>

(click pentru a o vizita)

Pe acest site veți găsi multe traduceri ale unor texte esențiale din Buddha-Dharma, atât Sutre (discursuri sau învățăături ale Divinului Buddha) cât și tratate fundamentale derivate din aceste Sutre, adnotate sau comentate, după caz.

Toate textele de pe site (inclusiv acest text) sunt disponibile gratuit, se pot descărca gratuit, se pot folosi în mod gratuit, se pot tipări, și se pot distribui ca fișiere sau ca documente tipărite, oricui doriți, dacă și numai dacă nu faceți nicio modificare asupra lor, și dacă și numai dacă le oferiți celorlalți în mod gratuit.

În caz contrar, toate drepturile sunt rezervate.

Dacă aveți nevoie de alte drepturi, de alte formate ale textelor sau de alte variante ale lor, vă rugăm să luați legătura cu noi.

Traducere, prefață, introducere, comentarii, note, îngrijire: Alin Tocaciu

Versiunea: decembrie 2019

Prin virtutea meritelor acumulate prin a traduce, a corecta, a adnota, a comenta, a publica și a răspândi această lucrare, fie ca toate ființele să atingă Trezirea Perfectă.

Prefață

Această operă, având titlul în limba sanscrită *Vandanāstotra*, face parte din categoria imnurilor. În ea, Ārya Nāgārjuna îl laudă pe Divinul Buddha Śakyamuni, folosind o exprimare obișnuită, în care apar doar câțiva termeni specifici Dharmei. Așadar, este vorba despre un imn al cărui limbaj este accesibil, și care descrie pe scurt trecutul și prezentul Divinului Buddha.

La sfârșitul textului puteți găsi un dicționar care cuprinde cel puțin o parte dintre termenii folosiți în acesta. Dacă aveți nevoie de un dicționar mai cuprinzător, îl puteți găsi în „Discursul despre perfecțiunea înțelepciunii (Prajñāpāramitā Sutra) în 8.000 de versete” sau în „Ghirlanda de nestemate (Ratnāvalī)” a lui Ārya Nāgārjuna, de pe aceeași pagină web cu acest text.

Pentru a ușura înțelegerea acestor învățături profunde am adăugat note explicative și am realizat și un comentariu destul de cuprinzător. Bineînțeles, comentariul nu are profunzimea învățăturilor, însă vă poate ajuta în lămurirea unor noțiuni, și conține și informații suplimentare despre Dharma în general.

Pe aceeași pagină web puteți găsi atât versiunea fără comentariu cât și cea cu comentariu. Vă recomand ca mai întâi să citiți de câteva ori versiunea fără comentariu, pentru a vă construi propria înțelegere directă a textului, și abia apoi să citiți comentariile, dacă doriți clarificări suplimentare care v-ar putea ajuta la aprofundarea înțelegerii lucrării.

Textul

1.

**Ai abandonat plasa vătămării, dorinței și urii,
Și ceea ce produce confuzie în Roata Existenței.
Cel ce oferă ceea ce face bine, Victorios suprem,
Buddha apărut în mod suprem, îți aduc omagii.**

Roata Existenței: Samsara.

2.

**Cunoscător perfect, Buddha complet,
Venerat de zei și de non-zei,
Maestru (sau Guru) al celor trei lumi,
Invincibil și neegalat,
Care înfrânge puterea lui Māra,
Ție îți aduc omagii.**

3.

**Născut ca fiu al regelui clanului Śākya,
Linia ta este cunoscută drept familia Soarelui.
Eroic și minunat Buddha,
Întrupând întreaga mulțime de calități,
Zei, oamenii și zeitățile vântului îți aduc omagii.**

Linia de descendență nu este considerată în sensul lumesc, ci în sensul de descendență spirituală. În alte contexte, pentru a-i desemna pe cei care urmează Dharma se folosește expresia „fiu sau fiică de familie bună”. „Soarele” aici este o metaforă obișnuită pentru a-l desemna pe Divinul Buddha drept cel mai strălucitor, deși Soarele este o simplă stea iar Tathāgata este ceva infinit mai puternic și mai prețios.

4.

**Corpul tău seamană cu vârfurile munților din aur,
Și este înzestrat cu ochi asemenea petalelor de lotus;
Are o nuanță aurie,
Și are cele treizeci și două de semne,
[Adică] indicatorii excelenți și favorabili;
Ție îți aduc omagii.**

Cele treizeci și două de semne ale unui Buddha sunt descrise în tratatul „Ghirlanda de nestemate” (Ratnāvalī), compus tot de Ārya Nāgārjuna, și care este disponibil pe aceeași pagină web pe care găsiți acest text.

5.

**Posedând o sferă [care emite] foc, fulgere,
Scânteii, și o mie de raze de soare,
Ești împodobit cu putere,
Și înzestrat cu forță inegalabilă: ție îți aduc omagii.**

6.

**Cel mai măreț dintre cei glorioși,
Perfect înzestrat cu merit înflăcărat și cu disciplină,
Suprem Domn al Înțelepților,
După ce ai găsit Trezirea perfectă
Ești venerat [chiar] și de către cei foarte trufași: ție îți aduc omagii.**

Până și oamenii foarte trufași, și zeii (care, datorită ignoranței și a condițiilor favorabile din nașterea de zeu sunt cu mult mai trufași decât cei mai trufași dintre oameni), după ce înțeleg într-o anumită măsură „ce” este Buddha, îi aduc omagii, realizând că propria lor valoare închipuită este insignifiantă în raport cu orice aspect al unui Buddha.

Motivul pentru care zeii sunt trufași este că nașterea ca zeu se obține doar printr-o acumulare destul de mare de merit. Pentru renașterea în majoritatea târâmurilor zeilor nu este deloc necesară acumularea de înțelepciune, iar pentru altele este necesară o mică acumulare, de exemplu prin sălășluirea într-o formă de meditație cum sunt concentrările netransferabile, care în general nu implică înțelegerea profundă sau directă a realității. De aceea, un zeu se bucură de condiții bune de viață dar nu și de o înțelegere prea profundă a Adevărului, și nici de un intelect prea strălucitor.

Din punctul de vedere al Dharmei, pentru un practicant al Dharmei nașterea ca zeu este un eșec lamentabil, deoarece dacă ar fi avut loc realizarea măcar parțială a Realității, adică o acumulare semnificativă de înțelepciune, acea realizare ar fi dus cel puțin la Intrarea-în-Curent, dacă nu chiar la Eliberare, adică la starea de Arhat, sau chiar la și mai mult, la starea de Bodhisattva.

Pe de altă parte, acumularea de înțelepciune duce automat și la acumularea de merite (cuvântul „Arhat” din sanscrită înseamnă demn de a fi onorat, demn de ofrande, merită acest lucru datorită realizării sale), însă acumularea de merite nu duce automat și la acumularea de înțelepciune. Meritele acumulate prin acumularea de înțelepciune (adică prin realizarea cel puțin parțială a Realității)

de către o ființă care a devenit Arhat sunt infinit mai mari decât meritele oricărui zeu din orice tărâm.

Singurii zei care nu sunt trufași sunt cei din Locurile Pure (de exemplu din Akaniṣṭha), Care-Nu-Se-Mai-Întorc, adică ființe aflate în starea imediat inferioară stării de Arhat, și care vor deveni Arhați în timp ce sălășluiesc în aceste Locuri Pure.

7.

**De dragul fericirii ființelor, și pentru a le face bine,
Le tratezi și interacționezi cu ele cu compasiune.
Din moment ce ai intrat în Realitatea Adevărată,
Ai plecat în orașul Nirvanei: ție îți aduc omagii.**

Nirvana din acest context, cea în care se spune că „sălășluiesc” Buddhații, așa cum este explicată în Sutrele lui Buddha și în alte tratate ale lui Ārya Nāgārjuna, nu este un loc de repaus, un fel de super-paradis al unor ființe elevate spiritual, ci ceva complet inconceptibil, de dincolo de Samsara și de Nirvana, motiv pentru care mai este numită și Parinirvana sau Mahāparinirvana, caracterizată ca fiind „dincolo de acest mal și de celălalt”.

8.

**Prin orice merit am acumulat
Prin a-l lăuda pe Victorios,
Venerat de Uraga, Kinnara,
Zei și Asura,
Prin acesta, fie ca toate ființele simțitoare
Să ajungă să realizeze¹ Trezirea.**

Uraga sunt demoni șerpi care trăiesc atât în subteran cât și la suprafața Pământului. Kinnara sunt ființe cu partea de jos a corpului asemănătoare cu a unui cal sau cu a unei păsări, și cu partea de sus a corpului cu aparență umană, care trăiesc în regatul lui Kubera, zeul bunăstării. Buddha a povestit de o naștere în care a fost un Kinnara, perechea sa de atunci fiind tot cea care a fost ulterior Yaśodharā, ultima sa soție, cea din viața în care a devenit Buddha (și pe care a ajutat-o atunci să devină Arhat). Relatarea este păstrată în Jataka la numărul 485.

Kinnara și Gandharva sunt muzicienii celești. Asura sunt semi-zei, titani, sau demoni, aflați acum în război cu zeii (numiți Deva sau Sura).

Acesta este versetul final de dedicare a meritelor, Ārya Nāgārjuna dedicându-le ca toate ființele să devină Buddhați.

---

¹ Vezi dicționarul.

Dicționar de termeni

BUDDHA. „Cel Trezit”. Cel care s-a Trezit la Realitate. Termen folosit atât pentru ființa cel mai recent Trezită pe această planetă (Buddha istoric, adică Gautama Siddhartha, numit și Śākyamuni, adică înțeleptul clanului Śākya), cât și pentru orice alte ființe care au ajuns la aceeași stare, la aceeași realizare, despre care se afirmă în Prajñāpāramitā Sutra că sunt într-un număr „infini”. Numit și „Tathāgata”, „Buddha”, „Jina”, „Conducătorul Caravanei”, etc. În traducere se mai folosesc și „Divinul”, „Împlinitul”, „Realizatul”, „Trezitul”, „Nobilul”, „Desăvârșitul”.

DHARMA. 1) Realitatea unică, finală, fundamentală; 2) un eveniment esențialmente real, sau un adevăr; 3) ca reflectat în viață: dreptate, virtute; 4) dacă este scris cu majusculă, învățătura lui Buddha: Doctrină, Scriptură, Adevăr; se referă la învățăturile Buddhiste în general sau, în funcție de context, la o anumită învățătură în particular; unii traducători se referă la acestea ca fiind „doctrina buddhistă”, termen ce sugerează însă îngustime și rigiditate și de aceea în traducere se folosesc alternativ cele două cuvinte, doctrină și învățătură; 5) obiect al celui de-al șaselea organ de simț (al minții); 6) în general, orice entitate perceptibilă sau conceptibilă: fenomen, ființă, obiect, noțiune, însușire, concept, idee, parte, stare, etc.

DIVIN (*bhagavan*). Un epitet al lui Buddha. De asemenea „Cel Binecuvântat”.

JINA. „Cuceritor”, „Victorios”. Epitet pentru Buddha.

MĀRA. Moartea. Distrugătorul și dușmanul a ceea ce este priceput, pozitiv, binefăcător. „Ademenitorul” Buddhist, personificarea tuturor relelor și pasiunilor, al căror momeli și capcane sunt plăcerile simțurilor și nu numai. Uneori identificat cu cele cinci agregate și cu ceea ce este nepermanent, suferință și non-sine. Deși în limba română Mara este un nume pentru o reprezentantă a sexului feminin, în Buddhism acesta este de sex masculin.

NESTEMATE (*ratnā*). Trei: Buddha, Dharma și Samgha (Sangha).

REALIZARE. „Realizarea” nu înseamnă construirea, atingerea sau obținerea a ceva, ci are un sens apropiat de expresia convențională „a-ți da seama direct, nemijlocit, de ceva”. „Realizarea Realității” înseamnă vederea clară, directă, înțelegerea de o profunzime infinită a stării de fapt. Aceste cuvinte, desigur, sunt incapabile să exprime foarte precis ceva ce nu ține de cuvinte, de noțiuni. Desigur, se poate spune că „Realizarea Realității” este o realizare în sens obișnuit, în sensul că a necesitat efort și resurse, și că prin ea se „obține” încetarea suferinței și eliberarea din Samsara, respectiv Trezirea perfectă. Totuși, sensul cel mai apropiat de cel intenționat în texte este cel de la începutul acestei definiții.

SAMSARA. Cuvânt din limba sanscrită care înseamnă „rătăcire”. Este folosit de către Buddha pentru a descrie rătăcirea ființelor în ciclul renașterilor și morților. Existență ciclică. Potrivit semnificației sale, nu este un „drum” urmat, ci o rătăcire fără o direcție precisă și fără un scop precis. Existența condiționată a vieții obișnuite în care suferința apare deoarece ființa încă are ignoranță, atașare și agresiune (cele trei otrăvuri). Eliberarea, sau Trezirea, sau Iluminarea sunt cuvintele folosite pentru a indica starea de oprire a acestui ciclu care, în absența realizării naturii adevărate a tuturor fenomenelor aparente, continuă la nesfârșit. Vezi NAȘTERE-ȘI-MOARTE.

ŚĀKYA. Un trib de proprietari de pământuri și de războinici (*ksatriya*) din Kapilavastu, din care descinde și Gautama Siddhartha (Buddha).

TREZIRE, COMPLETĂ (*anuttara-samyak-sambodhi*). Literalmente, cea mai corectă și mai perfectă Trezire. Caracteristică numai Buddhașilor. Scopul Mahāyāna, care înlocuiește scopul Nirvānei private, personale, a Arhaților. Tradusă în literatura occidentală și prin cuvântul „Iluminare”. Sensul cuvântului sanscrit „bodhi” este trezire sau înflorire completă, adică de trezire din iluzie, din vis, la Realitate, la Adevăr, și respectiv de înflorire sau dezvoltare completă a tuturor calităților posibile. „Iluminare” poate presupune ca sens și o sursă „exterioară” de „lumină”, și ca cineva să fie „iluminat” în mod pasiv, printr-un fel de grație divină, însă nu acesta este sensul în Buddhism, care este non-teist.

Cuprins

Notă introductivă.....	1
Prefață.....	2
Textul	3
Dicționar de termeni.....	6
Cuprins	8